נג: כהן גדול פרק שביעי נזיר

חצי קב עצמות בו' היכי דמי אי דאית בהו עצם כשעורה תיפוק ליה משום עצם כשעורה. ל"ע מאי קא פריך הא לענין אהל איירינן ועצם כשעורה לא מטמא באהל ואומר ר"י דסמיך אמאי דצעינן למימר בסמוך דכתר דמגן בריש מאי קב דמשמע אבל פחות לא אמאי איצטריך למיתני כסיפא רובע עצמות דאין המזיר מגלח עליו ומשני בסמוך דאייתי למידק דפחות מחצי קב לא מגלח על אהילו אבל על מגעו ועל משאו מגלח וא"כ הוי עיקר רבותא דמתניתין לאשמועינן דעל מגעו ועל משאו מגלח ולכך דייק השתא פשיטא דעל פחות מחצי קב מגלח על מגעו ועל משאו ותיפוק ליה משום עצם כשעורה ומשני כגון דאקמה אקמוחי שטתן הדק בקמח או כעפר דכי האי גוונא לא מטמא משום עצם כשעורה:

אין עליהם בשר כראוי מאי. הא ודאי דעל אהילו לא יגלח דדקתני במתני' דוקא כשיש עליהם בשר כראוי אלא במגעו ובמשאו ובשאין שם עצם כשעורה:

רבי יוחנן אמר אין הנזיר מגלח. דהואיל[2] ואין בו עצם כשעורה: ור"ש בן לקיש אמר נזיר מגלח. על מגעו ועל משאו ואף כי אין בו עצם כשעורה וגם אין עליו בשר כראוי ואיכו משום אבר לטמא באהל מ"מ משום לטמא במגעו ובמשאו כדדרים ליה מקראי בסמוך: ורבש"ל אומר נזיר מגלח אלא קתני לה בסיפא. גבי אבל סכסכות ופרעות ואבר שאין עליו בשר כראוי אף במגעו ובמשאו לא יגלח מכלל דמטמא במגעו ובמשאו וכדדרש' בסמוך: ור' יוחנן אמר לך הא קתני בריש על אבר מן המת ועל אבר מן המי שיש עליו בשר כראוי [ולא קתני אבל אין עליהם בשר כראוי למגעו ולמשאו. מ"מ [מגלח][3] ומדלא קתני הכי ש"מ דלא מגלח אפילו על מגעו ועל משאו אי אין שם בשר כראוי ולא איצטריך תו למיתני' בסיפא[1]: ורבש"ל אומר כלי היכא דשמע מכללא דריש (אמר מר ד) לא קתני בסיפא: **והא**[5] בריש תני חצי קב עצמות דמשמע חצי קב אין **רובע לא** ואפילו הכי הדר מגא בסיפא רובע עצמות: התם. אי לא מגא רובע עצמות ה"א דאפי' על מגעו ועל משאו לא יגלח להכי איצטריך למיתני רובע עצמות למימר דעל אהילו דוקא אין המזיר מגלח הא על מגעו ועל משאו המזיר מגלח: **והא** אלא מאי לוג דם אין רביעית בסיפא דקתני רביעית דם דס: ר"ג **התם**[6] לאפוקי מדרבי עקיבא [ב] דאמר רביעית דם הבא משני מתים[6] והיכי דמי אי דאית ביה עצם כשעורה ומ"ט דרבי יוחנן ואי דלית ביה עצם כשעורה מ"ט דריש לקיש אמר לך ריש לקיש לעולם דלית ביה עצם כשעורה ואפ"ה רחמנא רבייה דתניא [1]וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת [ג] על פני השדה זה [2]המאהיל על פני המת בחלל [3]זה אבר מן החי ויש לו להעלות ארוכה [4]חרב ה"ז כחלל או במת [5]זה אבר הנחלל מן המת או בעצם אדם [6]זה רובע עצמות או בקבר [7]זה קבר סתום דאמר

חצי קב עצמות. מיטמא עליו על מגעו ועל משאו ועל אהילו ועל רובע עצמות לא מיטמא ואפי' על מגעו ועל משאו: **ותיפוק לי' משום עצם כשעורה.** [6]ומאי איריא רובע: **אלא דאקמה אקמוחי.** [7]שנחתן דק הרבה כמו קמח שנטחן שאין בו עצם כשעורה וקמ"ל דאי אית ביה חצי קב מיטמא על מגעו ועל משאו ועל אהילו פחות מחצי קב אפי' על מגעו אינו מיטמא לפי שאין בו עצם כשעורה: **ושיש עליו בשר כראוי.** ס"מ דכי אין עליו בשר כראוי שאינו מגלח: **ריש לקיש אמר נזיר מגלח עליו.** ממאי מדקא תשיב בסיפא על אלו שאין המזיר מגלח אע"פ שמיטמא בהן ולא קתני בהדייהו אין עליו בשר כראוי אין המזיר מגלח ס"מ דאע"ג דאין עליו בשר כראוי שהמזיר מגלח על[8] אהילו: **ור' יוחנן אמר לך.** כל היכא דתני מידי (ד) ומשמע ליה (חד) מכללא כגון הכא דתני בריש אם ים עליו בשר כראוי מגלח: **אי לא.** הדר תני לה בסיפא הוה אמינא אפי' על מגעו ועל משאו לא יהא נזיר מגלח להכי תנייה דעל אהילו הוא דאין המזיר מגלח אבל על מגעו מגלח וכגון דלא אקמה אקמוחי ויש בו עצם כשעורה. ואידך נמי דקתני כגון הסכסכות והפרעות אע"ג דאיכא למשמע לה מכללא מדלא קתני בריש לכי הדר תני לה מעוט דקא מיטמא בהן ולריך הזאה שלישי ושביעי: **לאפוקי מדר"ע דאמר רביעית דם הבא משני מתים מטמא באהל.** קמ"ל סיפא דממת אחד נטיגא לה: **הא' אבר מן המת.** שאין עליו בשר כראוי: **היכי דמי אי דאית ביה עצם כשעורה.** אמאי אינו מגלח על מגעו ומאי טעמא דר' יוחנן: **ואי דלית ביה עצם כשעורה.** ואין עליו בשר כראוי מאי טעמא דריש לקיש דאמר דאפילו הכי רבייה. למגע: **דתניא כו' על פני השדה זה המאהיל על פני המת.** המוטל [3]בשדה מדלא כתיב יגע בתת בשדה: **בחלל זה אבר הנחלל מן המי.** הנקלף מן המי ריש[7] כו לעלות ארוכה: **רובע עצמות.** דמטמא באהל כדתנן [מד.] ואהל רובע עצמות אלא שאין המזיר מגלח על אהילו: **זה קבר סתום.** שאין בו חלל טפח [8]בין המת והגולל שמטמא:

דאמר

חצי קב עצמות אין רובע עצמות לא היכי דמי אילימא דאית בהון עצמות כשעורה תיפוק ליה משום עצם כשעורה אלא דאקמה אקמוחי על אבר מן המת ועל אבר מן החי שיש עליהן בשר כראוי: אין עליהן בשר כראוי מאי רבי יוחנן אמר [1]אין הנזיר מגלח עליהן ריש לקיש אמר הנזיר מגלח עליהן רבי יוחנן אמר אין הנזיר מגלח עליהן דהא קתני ברישא על אבר מן המת ועל אבר מן החי [6] וכו' שיש עליהן כזית בשר אין אבל אין עליהם לא ור' שמעון בן לקיש אומר מגלח מדלא קתני בסיפא ורבי יוחנן אמר לך כל היכא דמשמע מכללא לא קתני בסיפא והא חצי קב עצמות דמשמע חצי קב עצמות אין רובע עצמות לא וקתני בסיפא רובע עצמות התם אי לאו רובע עצמות הוה אמינא אפי' על מגעו ועל משאו לא להכי איצטריך למיתני רובע עצמות דעל אהילן הוא דאין הנזיר מגלח והא חצי לוג דם דשמעת מינה חצי לוג דם אין רביעית דם לא וקתני בסיפא רביעית דם התם לאפוקי מדרבי עקיבא [א] [6]דאמר רבי עקיבא רביעית דם הבא משני מתים מטמא באהל האי אבר מן המת היכי דמי אי דאית ביה עצם כשעורה מ"ט דרבי יוחנן ואי דלית ביה עצם כשעורה מ"ט דריש לקיש אמר לך ריש לקיש לעולם דלית ביה עצם כשעורה ואפ"ה רחמנא רבייה דתניא [1]וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת [ג] על פני השדה זה [2]המאהיל על פני המת בחלל [3]זה אבר מן החי ויש לו להעלות ארוכה [4]חרב ה"ז כחלל או במת [5]זה אבר הנחלל מן המת או בעצם אדם [6]זה רובע עצמות או בקבר [7]זה קבר סתום

מסורת הש"ס

(א) [סנהדרין ד. מולין עב. לעיל לח. מט.]; ב) מולין ג. ע"ש פסחים יד.; ג) [ועי' עוד תוס' כ"ב ק: ד"ה ורומן].

הגהות הב"ח

(א) נב' ועל אבר מן המי סיים עליהן בשר כראוי אין אבל כל"ל ותיבת וכו' ותיבת בשר נמחק: (ב) שם אי כמת וגו' על פני השדה וכו' בחלל זה אבר הנחלל מן המי ריש בו להפלגת אלרוכה: (ג) רש"י ד"ה ריש לקיש וכו' שהמזיר מגלח על מגעו ולא על אהילו: (ד) ד"ה ורבי יוחנן וכו' מידי דמשמע ליה מכללא כל"ל ותיבת חד נמחק והה"ר עם ד"ה ואי לא לא מגלח לא הדר תני לה בסיפא הכ"ל ותא"ל מ"ה כוה אמינא וכו' בריש כי הדר:

הגהות הגר"א

[א] נב' (דאמר ר"ש ר"ל הכא מבני מתים מטמא באהל) תא"מ (ועי' תוס'):

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוד"ה ר"י וכו' למתניית בסיפא. כלן הכ"ל ותא"ל מה"ד ושבר"ל אומר כל היכא דשמעינן מידי מכללא דריש לא קתני בסיפא כל"ל: ב) ד"ה התם וכו' מדר"ע דאמר רביעית דם הבא מבני מתים. מן דאמר עד מתים נמחק: ג) ד"ה אלו וכו' מלגא כתיב אבר. תיבת אבר נמחק וכ"ב בבדה: ד) באד"ה רוצה לומר אפי' אין עליהם. כ"כ ר"ל אין הכלים על המת ולא המת על הכלים. מ"מ: ה) ד"ה חרב הרי וכו' לטמא אדם הנגע כו' טומאתו שנעשה וכו' כל"ל:

הגהות התוספות

1. בס"מ דאיתיה. ובכלאיים איתא דאיתיה. 2. ל"ל הואיל. 3. תיבות מ"מ מגלח נמחק. 4. ל"ל וכל. 5. זהו המשך הדיבור הקודם. 6. תיבות הכא מבני מתים נמחק. ובכלאיים איתא לאפוקי מר"ע דאמר רביעית דם מיר מגלח עליו. 7. ל"ל עב. 8. ל"ל דנמאהיל. 9. ל"ל אין עליהם אבל. 10. תיבת מטומא נמחק. 11. ל"ל זה קבר סתום. 12. ל"ל ואפי' קבר. 13. ל"ל מטומאה. וכ"כ בס"מ. 14. נדל"ל דאין.

מוסף רש"י

תיפוק ליה משום עצם כשעורה. דמטמא כמגע אף לענין מיר (מאירי בשמו). דאקמה אקמוחי. ומשום הכי לא מטמא כמגע שאין לדקדוק עצמות דין דקה (שם). רביעית דם. היא מיחזו של אדם וכלאו הכי לא איקרי מת עד שיהא בו שיעור מיתה (סנהדרין ד.). חרב הרי זה בחלל. בחלל חרב, הקיש חרב לחלל. מתכת שנגע בתת הרי הוא אבי אבות הטומאה רצונה לומר שהיא מטמאה כמת עצמו, ושנגע בטומאת מת הרי הוא אב הטומאה כמותו, גזרת הכתוב היא במתכת אלא טומאת מת ולא אבל שאר טומאות (פסחים יד.) טומאות של מת הרשאיות לטמא כלי, כגון מת ושנגע בו דיבר מיהא אב טומאה. אם נגע בהם מתכות נעשה כיולא בו ואם נגע בתת הרי אבי אבות ואם בטומאת כלי, כגון מת ושנגע בו דיבר מיהא אב טומאה. אם נגע בהם מתכות (חולין ג.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com